

21. august 2017

Axelborg, Axeltorv 3
1609 København V

T +45 3339 4000 E info@lf.dk
F +45 3339 4141 W www.lf.dk

Langt flere danskere køber oftere økologi

Siden 2013 har Landbrug & Fødevarer årligt undersøgt danskernes forbrug af økologiske fødevarer. I denne analyse ser vi nærmere på status i 2017 og udviklingen siden 2013. Den nyeste undersøgelse viser, at stort set alle danskere køber økologi, men at der er stor forskel på, hvor ofte de gør det. Det er udover prisen bl.a. tilgængelighed og udvalg, som kan være en hindring for at købe mere økologi.

Highlights:

- 9 ud af 10 danskere køber økologiske fødevarer – af disse køber 4 pct. altid økologiske fødevarer, mens 31 pct. køber ofte, 35 pct. køber nogle gange og 22 pct. køber sjældent. Det er især danskere bosat i Region Hovedstaden, der svarer, at de ofte eller altid køber økologiske varer.
- Grøntsager (67 pct.), æg (56 pct.), frugt og mælk/yoghurt (49 pct.) er de fødevarer som flest typisk køber økologisk.
- De hyppigst nævnte årsager til at danskerne køber økologiske fødevarer er at undgå sprøjterester i frugt og grønt, at det bidrager til øget dyrevelfærd, at det skåner miljø og drikkevand samt at det er sundere.
- At de økologiske fødevarer bliver billigere er blevet langt mindre vigtig for de økologiske forbrugere i alderen 35-49 år sammenlignet med for fem år siden.
- At varen er produceret i Danmark har stor eller meget stor betydning for 9 ud af 12 typer økologiske fødevarer.

Syv ud af ti køber 'nogle gange' eller oftere økologiske produkter

De fleste danskere køber økologiske fødevarer

I den seneste undersøgelse fra Landbrug & Fødevarer gennemført i maj 2017 svarer blot 6 pct. af deltagerne, at de 'aldrig' køber økologiske fødevarer, mens 22 pct. svarer, at de 'sjældent' gør det og 1 pct. svarer 'ved ikke'. Dermed køber hele 70 pct. af befolkningen 'nogle gange' eller oftere økologiske fødevarer.

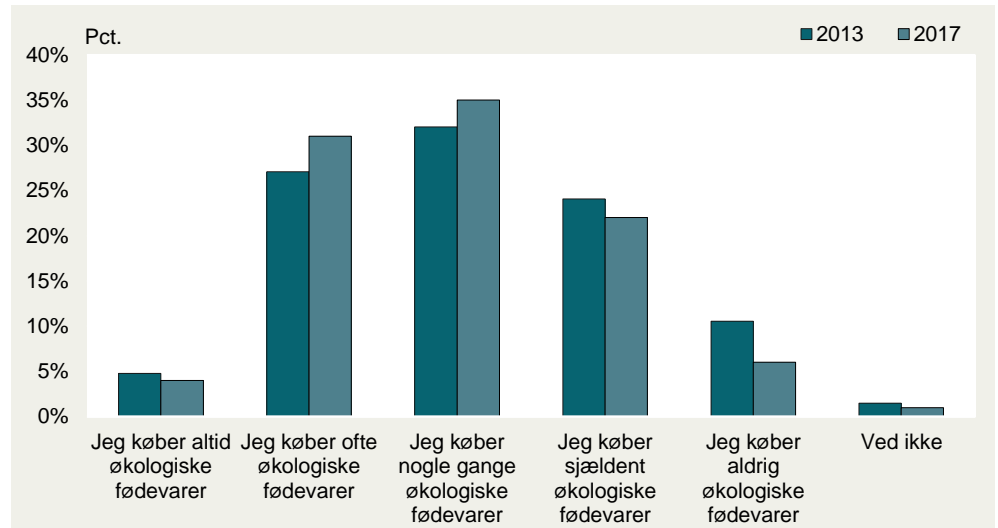
De fleste økologiske forbrugere køber økologiske fødevarer 'ofte' eller 'nogle gange'

Ser man lidt nærmere på de, som 'nogle gange' eller oftere køber økologiske fødevarer ser vi, at der er en betydelig variation i, hvor ofte de køber økologiske fødevarer. 35 pct. har således i 2017 angivet, at de køber økologiske fødevarer 'nogle gange', mens 31 pct. 'ofte' køber økologiske fødevarer og 4 pct. svarer, at de 'altid' køber økologiske fødevarer.

Da det er femte år i træk, at Landbrug & Fødevarer gennemfører undersøgelsen om danskernes holdninger og adfærd i forbindelse med

økologi, er det interessant at se nærmere på udviklingen i danskernes forbrug af økologiske fødevarer i forhold til i 2013. Den største udvikling ses i andelen af danskere, som aldrig køber økologiske fødevarer. Denne andel er faldet fra 10,5 pct. i 2013 til 6 pct. i 2017. Ud over andelen af de forbrugere som 'aldrig' køber økologisk er udviklingen af dem, som 'ofte' køber økologiske fødevarer også markant. Denne andel er steget fra 27 pct. i 2013 til 31 pct. i 2017. Udviklingen har for de øvrige andele været mindre udtalt, men tegner imidlertid et billede af, at relativt flere danskere køber økologiske fødevarer oftere.

Figur 1:
Hvor ofte køber du
økologiske fødevarer?
2013-2017



Kilde: Norstat og Userneeds for Landbrug & Fødevarer, N=1004-1005

Sammenholdes dette med den stigende detailomsætning af økologiske fødevarer, som steg med 35 pct. fra 2013 til 2016¹, kan denne stigning muligvis forklares ved, at forbrugerne, som køber økologiske fødevarer gør det omtrent lige så ofte som i 2013, men køber måske større mængder end tidligere, når de handler ind.

Det er fortsat især danskere i Region Hovedstaden, der ofte eller altid køber økologi

I lyset af den relativt store andel af danskere, som køber økologiske fødevarer er det ikke overraskende, at vi finder økologiske forbrugere i stort set alle dele af befolkningen. Der er dog fortsat forskel på, hvor ofte forskellige befolkningsgrupper køber økologiske fødevarer.

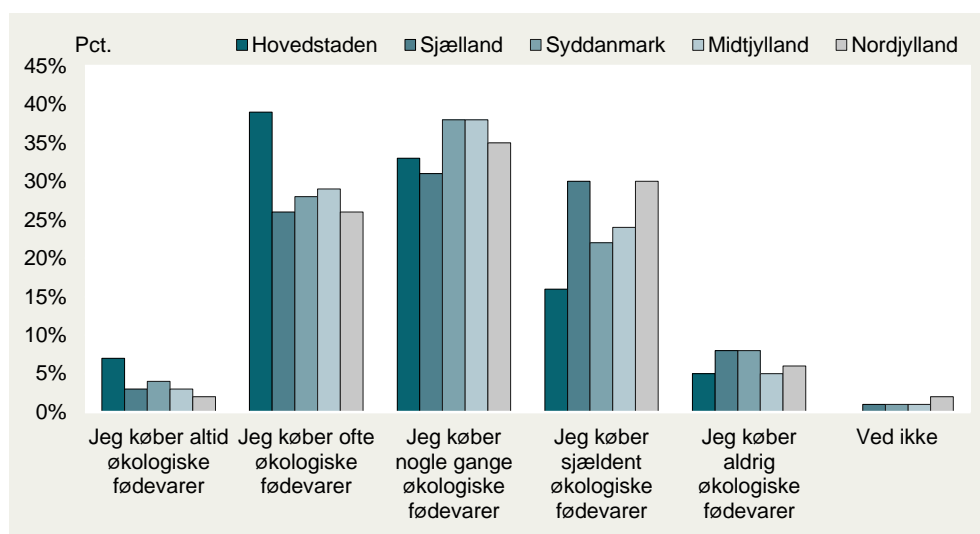
46 pct. i Region
Hovedstaden køber 'ofte'
eller 'altid' økologiske
fødevarer

Den mest markante forskel findes mellem indbyggerne fra de forskellige danske regioner. Her er der relativt flere i Region Hovedstaden, som 'altid' eller 'ofte' køber økologiske fødevarer. 39 pct. af undersøgelsens deltagere fra Region Hovedstaden køber således 'ofte' økologiske fødevarer, mens de tilsvarende andele i de øvrige regioner er mellem 26 og 29 pct. Samtidig køber 7 pct. i Region Hovedstaden 'altid' økologisk, mens det samme gælder for 2-4 pct. i de øvrige regioner. Omvendt er der flere i regionerne uden for hovedstaden, som 'sjældent' køber økologiske fødevarer. Især

¹ <http://www.statistikbanken.dk/statbank5a/selectvarval/saveselections.asp>

Region Sjælland og Region Nordjylland skiller sig ud. Hele 30 pct. i begge regioner svarer, at de 'sjældent' køber økologiske fødevarer.

Figur 2:
Hvor ofte køber du økologiske fødevarer?
Fordelt på regioner.



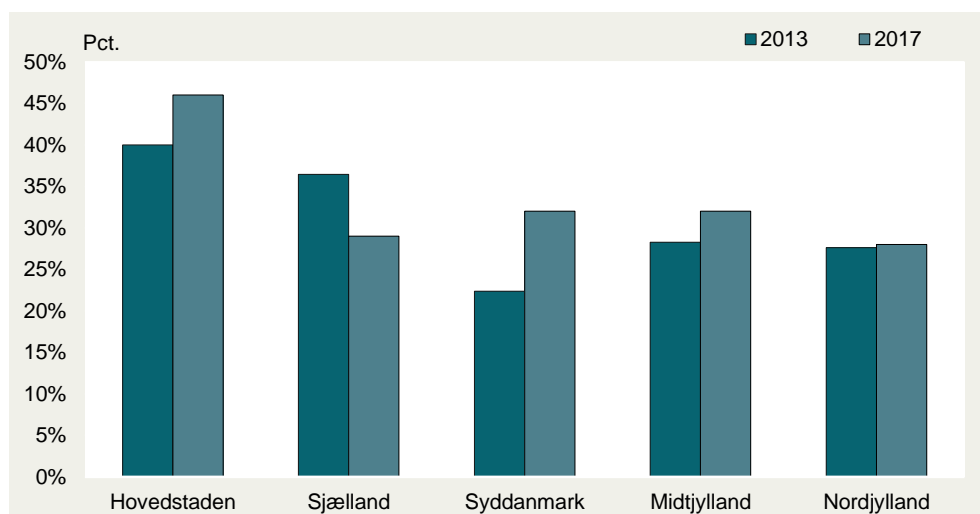
Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer, N=1004

Forskellene i forbruget af økologiske fødevarer på tværs af regionerne var ligeledes til stede i de tidligere undersøgelser, men som vist i figur 3 har udviklingen i det økologiske forbrug også været forskellig i de enkelte regioner.

Forskellig udvikling i forbruget af økologiske fødevarer i de forskellige regioner

Ser vi nærmere på den andel i de forskellige regioner, der svarer, at de 'ofte' eller 'altid' køber økologi, så har denne udviklet sig hen over årene. Siden 2013 har der været en stigning i andelen i Region Hovedstaden og Region Syddanmark, der 'ofte' eller 'altid' køber økologi. I 2013 købte 40 pct. af indbyggerne i Region Hovedstaden 'altid' eller 'ofte' økologiske fødevarer. I 2017 er det 46 pct. Stigningen er imidlertid mere markant i Region Syddanmark hvor andelen, der 'ofte' eller 'altid' køber økologi er steget fra 22 pct. i 2013 til 32 pct. i 2017. I Region Sjælland er denne andel omvendt faldet fra 36 pct. i 2013 til 29 pct. i 2017.

Figur 3:
Andel som 'ofte' eller 'altid' køber økologiske fødevarer 2013-2017 fordelt på regioner.

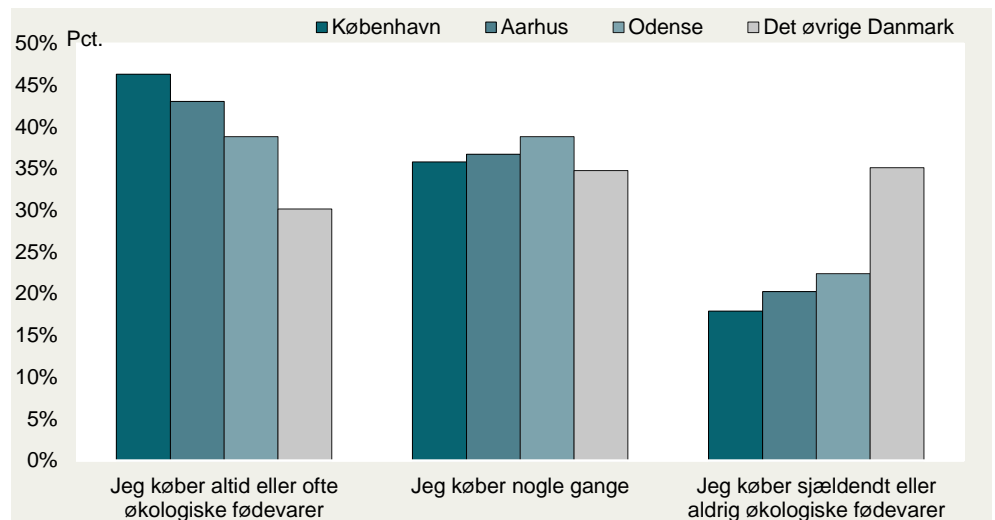


Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer, N=1004

En anden måde at se på de regionale forskelle i danskernes forbrug af økologiske fødevarer, er at se nærmere på indbyggerne i enkelte byer sammenlignet med det øvrige land. Figur 4 nedenfor viser således, hvor ofte indbyggerne i København, Århus og Odense² køber økologiske fødevarer sammenlignet med det øvrige Danmark. Som det fremgår, er andelen, som 'ofte' eller 'altid' køber økologiske fødevarer højere i de store byer end i resten af landet. 46 pct. af københavnerne, 43 pct. af Århusianerne og 39 pct. af Odensegenserne køber 'ofte' eller 'altid' økologiske fødevarer, mens det samme er gældende for 30 pct. af danskerne bosat uden for de tre største byer.

Andelene som 'nogle gange' køber økologiske fødevarer er omtrent lige store i alle de tre byer og det øvrige Danmark (35-39 pct.). Omvendt køber en større andel af danskerne, som bor uden for de tre byer, 'sjældent' eller 'aldrig' økologiske fødevarer. Nærmere bestemt er denne andel næsten dobbelt så stor (35 pct.) blandt danskerne uden for de tre største byer sammenlignet med København (18 pct.), og ligeledes væsentligt større end i Århus (20 pct.) og Odense (22 pct.).

Figur 4:
Hvor ofte køber du økologiske fødevarer? I større byer og det øvrige Danmark



Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer, N=1004, København (285), Aarhus (79), Odense (67)

Andelen af kvinder og 30-39 årige, som altid køber økologi, er størst.

Ud over de regionale forskelle er der ligeledes mindre forskelle i hvor ofte mænd og kvinder samt forskellige aldersgrupper køber økologiske fødevarer. Ser vi specifikt på andelen, der svarer, at de 'altid' køber økologiske fødevarer, er det eksempelvis dobbelt så mange kvinder som mænd, der svarer dette. Blandt de forskellige aldersgrupper svarer hele 9 pct. blandt de 30-39 årige, at de 'altid' køber økologisk, mens det gør sig gældende for 2-5 pct. i de øvrige aldersgrupper. Samtidig køber 38 pct. blandt de 30-39 årige 'ofte' økologisk, mens andelen for de øvrige aldersgrupper er mellem 25-33 pct.

² Byer er opgjort ved følgende postnumre: København (1000-2990), Aarhus (8000-8270), Odense (5000-5270)

67 pct. af de økologiske forbrugere køber typisk økologiske grøntsager

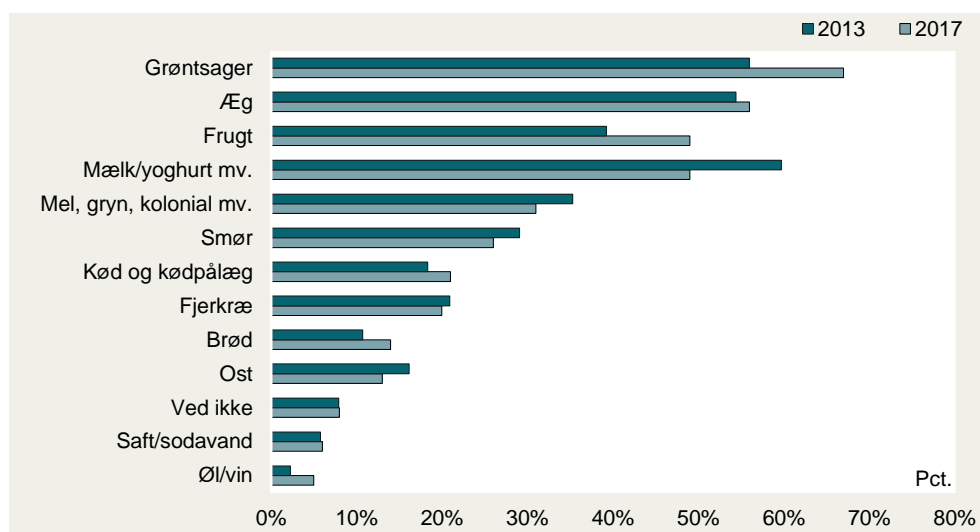
Grønt, æg og mejeriprodukter er de økologiske topsælgere

I undersøgelsen er deltagerne også blevet spurgt om, hvilke fødevarer de typisk vælger at købe økologisk. Som det også ses i tidligere undersøgelser, er det især grøntsager, æg, frugt og mælk/yoghurt, som danskerne typisk køber økologisk. I den nyeste undersøgelse er grøntsager den mest populære økologiske fødevarer. 67 pct. af deltagerne i undersøgelsen, som køber økologiske fødevarer, svarer netop at de typisk køber økologiske grøntsager. Efter grøntsagerne følger æg som den næst mest populære økologiske fødevarer (56 pct.), og herefter deler frugt og mælk/yoghurt tredjepladsen blandt de mest populære økologiske fødevarer med 49 pct. I den anden ende af skalaen finder vi varer som øl/vin og saft/sodavand, som kun få (5-6 pct.) af undersøgelsens deltagere typisk køber økologisk.

Flere køber frugt og grønt, færre mælk/yoghurt

Selv om det siden 2013 har været de samme fire kategorier, som danskerne typisk køber økologisk, har nogle af kategorierne dog gennemgået en udvikling. Set fra 2013 til i dag er der således flere, som typisk køber frugt og grønt økologisk, færre som typisk køber mælk/yoghurt økologisk. I 2013 svarede 56 pct. at de typisk køber grøntsager økologisk, mens det i 2017 gælder 67 pct. På samme vis er andelen, som typisk køber frugt økologisk, steget fra 39 pct. i 2013 til 49 pct. i 2017. Omvendt forholder det sig med mælk/yoghurt. Her svarede 60 pct. i 2013, at de typisk købte mælk/yoghurt økologisk, mens den tilsvarende andel i 2017 var 49 pct.

Figur 5:
Hvilke fødevarer vælger du typisk at købe økologisk? 2013-2017



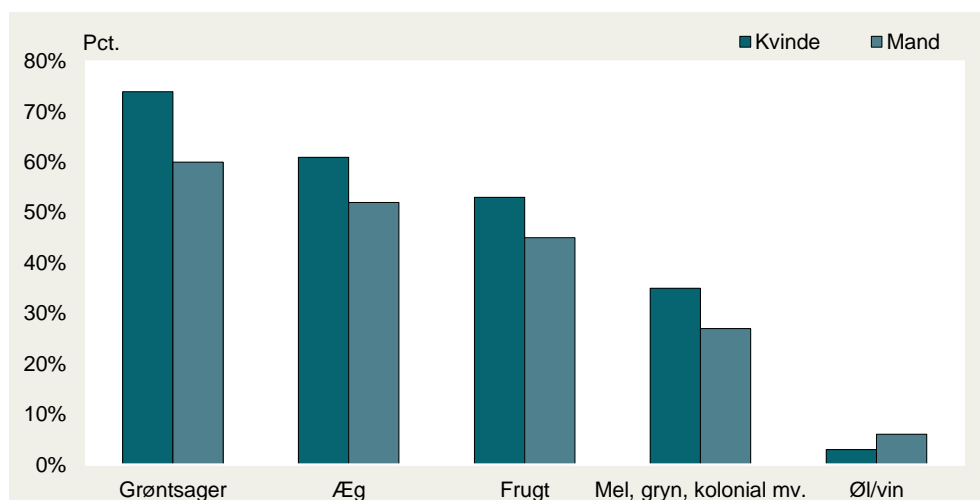
Kilde: Norstat & Userneeds for Landbrug & Fødevarer, N=884, 935.

Ovenstående viser en tilbagegang i salget af mælk/yoghurt, som danskere typisk køber økologisk. En forklaring kan muligvis være, at tankegangen vedrørende frekvensen af økologiske indkøb har ændret sig over tid, da udbuddet er blevet større på fem år. Udbuddet af både frugt og grønt samt andre økologiske fødevarer er ligeledes vokset i perioden. Det kan således være med til at påvirke danskernes opfattelse af, hvad det er for nogle fødevarer som de oftest køber økologisk.

Der er også forskel på, hvor ofte mænd og kvinder køber de forskellige typer fødevarer, og særligt er der en del fødevarer, som kvinder køber økologisk

oftere end mænd. Som figur 6 viser, drejer dette sig om grøntsager, æg, frugt samt mel, gryn og kolonialvarer, mens mænd omvendt oftere end kvinder køber øl og vin økologisk.

Figur 6:
Hvilke fødevarer vælger du typisk at købe økologisk? Fordelt på køn.



Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer, N= 935

De 30-39 årige køber oftest økologisk smør og kolonialvarer

Hvor vi ovenfor så, at de 30-39 årige oftere køber økologiske fødevarer, ser vi også her, at de også samtidig køber flere typer fødevarer økologisk. Ser vi eksempelvis på smør, køber 37 pct. af de 30-39 årige typisk dette økologisk. For danskere over 39 år ligger andelen på mellem 24-28 pct. og for danskere under 30 år ligger andelen på 17-19 pct.

52 pct. køber økologisk for at undgå sprøjterester

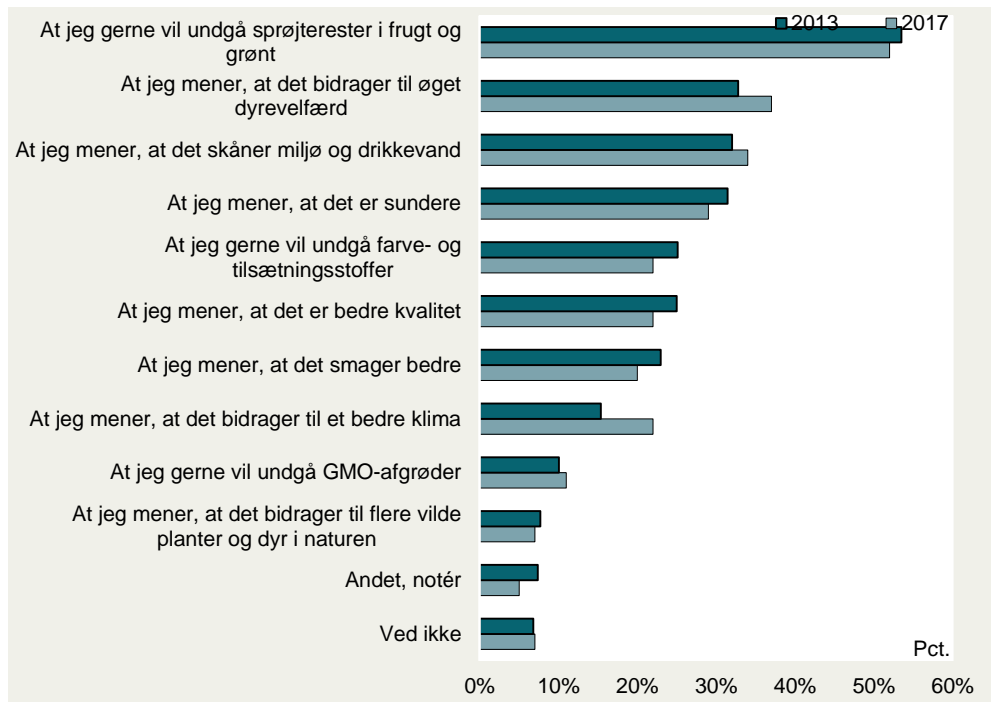
Danskerne har mange forskellige grunde til at købe økologisk

Selvom størstedelen af danskerne køber økologiske fødevarer, har de forskellige grunde til det. Den mest udbredte årsag til at købe økologiske fødevarer har siden 2013 været 'at undgå sprøjterester i frugt og grønt', som over halvdelen har nævnt som årsag til at købe økologiske fødevarer. På 2. og 3. pladsen finder vi ligeledes i tråd med situationen i 2013 'bidrager til bedre dyrevelfærd' og 'skåner miljø og drikkevand'. Det er henholdsvis 37 og 34 pct. som angiver ovenstående begrundelser for at købe økologi. Denne top 3 over begrundelser for at købe økologiske fødevarer har været den samme gennem alle årene. På fjerdepladsen finder vi – ligeledes i tråd med i 2013 – begrundelsen 'at det er sundere', som 29 pct. nævner. Efter disse følger årsager som at 'undgå tilsætningsstoffer', 'bedre kvalitet', 'bedre smag' samt 'bidrager til et bedre klima'.

Flere køber økologi af klimahensyn

Andelen som har svaret, at de køber økologi, da de mener, 'at det bidrager til et bedre klima' er siden 2013 steget væsentligt. I 2013 svarede 15 pct. af undersøgelsens deltagere således, at de købte økologiske fødevarer for at bidrage til et bedre klima, mens denne andel i 2017 var 22 pct.

Figur 7:
Hvad er de vigtigste grunde til, at du køber økologiske fødevarer? 2013-2017

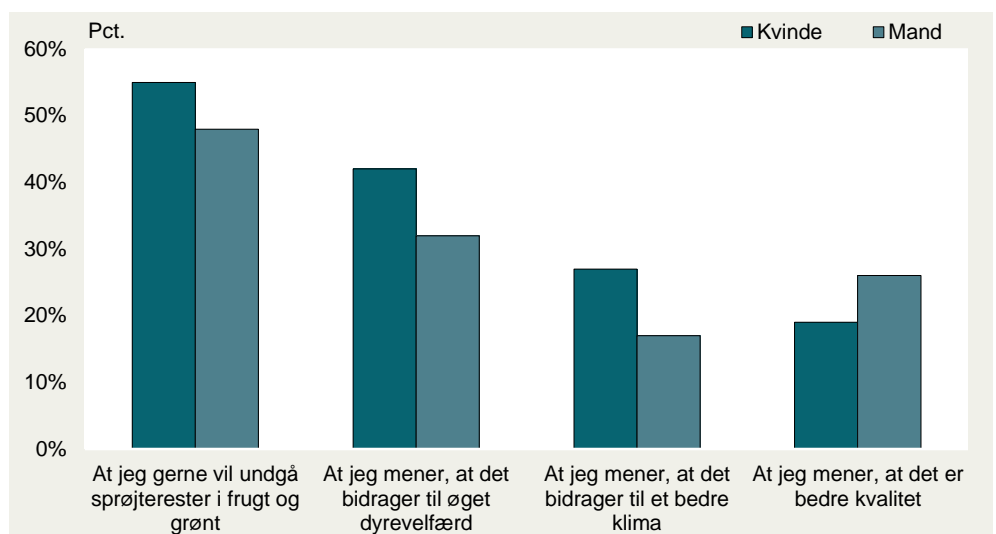


Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer, N= 935

Kvinder lægger i højere grad vægt på dyrevelfærd og klima - mændene på kvalitet

Hvor der i 2017 er forskel på, hvor ofte mænd og kvinder køber økologisk, og hvilke typer fødevarer, der købes økologisk, er der ligeledes forskel på, årsagerne til at købe økologi, som nævnes af mænd og kvinder. Eksempelvis er der flere kvinder end mænd, som køber økologiske fødevarer for at 'undgå sprøjterester', 'bidrage til øget dyrevelfærd' og 'bidrage til et bedre klima'. Konkret er der 10 procentpoint flere kvinder end mænd, som køber økologisk på grund af dyrevelfærd og/eller klima, 7 procentpoint flere kvinder end mænd som køber økologisk for at undgå sprøjterester. Omvendt er der 26 pct. af mændene mod 19 pct. af kvinderne som køber økologisk, fordi de mener, at økologiske fødevarer er af bedre kvalitet.

Figur 8:
Hvad er de vigtigste grunde til, at du køber økologiske fødevarer? Fordelt på køn.



Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer, N= 935

Der ses ligeledes forskelle mellem forskellige aldersgrupper. Her er der særlig forskel i forhold til årsagen 'bidrager til bedre dyrevelfærd', som især danskere under 50 år nævner, mens det oftere er danskere over 60 år, der nævner 'undgå farve- og tilsætningsstoffer' som begrundelse for at købe økologi. Konkret har mellem 39 og 46 pct. af de 18-49 årige økologiske forbrugere svaret, at de køber økologiske fødevarer fordi de mener, at det bidrager til øget dyrevelfærd, mens det samme gælder 27-31 pct. blandt danskere over 50 år. Omvendt nævner hver tredje dansker over 60 år, at de køber økologiske fødevarer for at 'undgå farve- og tilsætningsstoffer', mens de tilsvarende andele i de øvrige aldersgrupper er mellem 16 og 24 pct.

I forhold til 2013 er der markant flere i alderen 18-34 år som mener, at økologiske fødevarer bidrager til et bedre klima

Ser vi på udviklingen i årsagerne fra 2013 til 2017, som forskellige aldersgrupper har angivet, som de vigtigste grunde til at købe økologiske fødevarer, er der specielt to årsager, som skiller sig ud. 15 pct. af de unge i alderen 18-34 år, svarede i 2013 'at det bidrager til et bedre klima'. I 2017 er denne andel 22 pct. Med andre ord er denne andel steget med 10 pct.-point på fem år. For de øvrige aldersgrupper 35-49 år og 50-70 år er andelen, som har angivet 'at det bidrager til et bedre klima' steget med hhv. 7 og 4 pct.-point over fem år.

'At det bidrager til øget dyrevelfærd' har således også udviklet sig i forhold til, hvor vigtigt det er for nogle aldersgrupper. Her svarede 31 pct. af dem i alderen 35-49 år, at dette var en af de vigtigste grunde til at købe økologiske fødevarer i 2013. I 2017 udgjorde denne andel 41 pct. af dem i alderen 35-49 år. Igen en pct.-stigning på 10 pct.-point. For de øvrige aldersgrupper 18-34 år og 50-70 år er andelen blot steget med hhv. 2 pct.-point og 3 pct.-point.

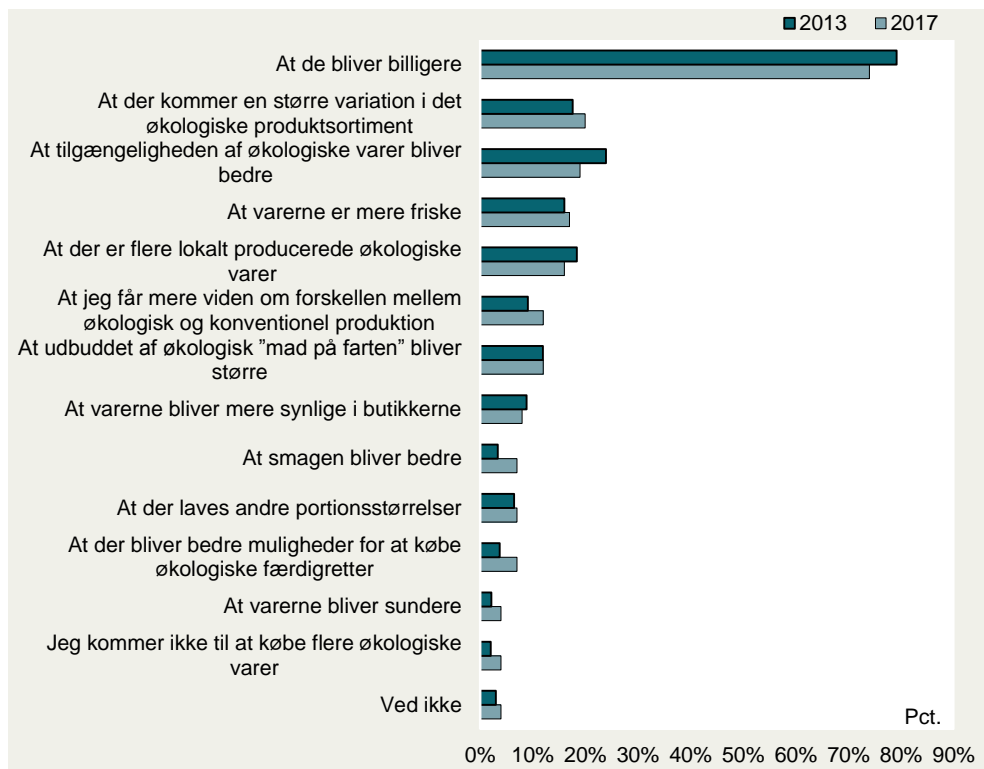
Brug for større variation i sortimentet

Når man spørger danskerne, hvad der skal til for, at de vil købe flere økologiske fødevarer, svarer næsten tre ud af fire ligesom i 2013, at de økologiske fødevarer skulle være billigere.

Større udbud af økologiske varer vil kunne få flere til at købe mere økologi

Prisen er imidlertid ikke det eneste, som spiller en rolle. Også variation i udbuddet af økologiske fødevarer, tilgængeligheden, friskhed og lokale varer spiller en rolle. Konkret svarer hver femte i undersøgelsen (20 pct.), at de ville købe flere økologiske fødevarer, hvis der kom en større variation i det økologiske produktsortiment. 19 pct. ville købe flere økologiske fødevarer, hvis der var bedre tilgængelighed, 17 pct. ville købe flere økologiske fødevarer, hvis de var mere friske, og 16 pct. ville købe flere økologiske fødevarer, hvis flere var lokalt producerede.

Figur 9:
Hvad skal der til, for at du vil købe flere økologiske fødevarer? 2013-2017



Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer, N= 890

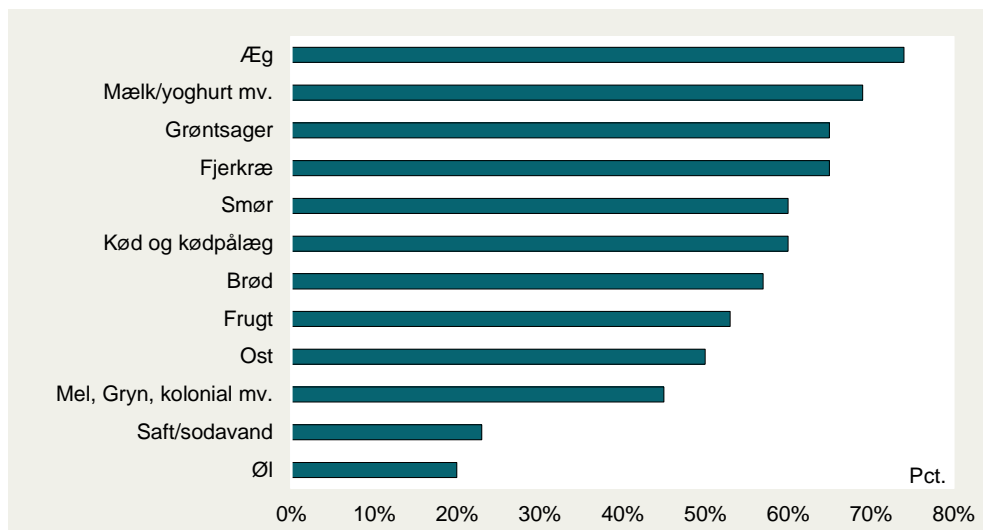
Også her er der forskel i udviklingen af, hvilke aldersgrupper som svarer hvad der skal til, for at de vil købe flere økologiske fødevarer. Tilbage i 2013 svarede 85 pct. af dem i alderen 35-49 år, at de ville købe flere økologiske fødevarer, hvis de var billigere. I 2017 er det kun 74 pct. af dem i alderen 35-49 år, som angiver dette som grund. Det vil altså sige et fald på 11 pct.-point. I de to øvrige aldersgrupper 18-34 år og 50-70 år er det faldet med hhv. 4 og 1 pct.-point. Det tyder altså på at det ikke er lige så vigtigt længere for dem i aldersgruppen 35-49 år, at de økologiske fødevarer bliver billigere i forhold til for fem år siden.

Det skal ikke bare være økologisk men også dansk

I dette års undersøgelse har Landbrug & Fødevarer også undersøgt, hvilken betydning det har for danskerne, at et produkt er dansk produceret, når de køber en række forskellige økologiske fødevarer.

Her viser undersøgelsen overordnet, at det blandt danskere, der køber økologi, har en væsentlig betydning, at de økologiske varer er produceret i Danmark. For 9 af de 12 varer, som er med i undersøgelsen, har halvdelen eller flere af deltagerne i undersøgelsen således svaret, at det har 'stor' eller 'meget stor' betydning, at varen er produceret i Danmark.

Figur 10:
Andel for hvem det har 'stor' eller 'meget stor' betydning, at produktet er produceret i Danmark, når de køber økologiske produkter.



Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer, N= 935

For 74 pct. har det 'stor' eller 'meget stor' betydning, at de økologiske æg er produceret i Danmark

Den økologiske fødevarer, hvor det for flest har 'stor' eller 'meget stor' betydning, at den er dansk produceret, er æg. Konkret har det 'stor' eller 'meget stor' betydning for 74 pct. af undersøgelsens deltagere, at æggene er danske når de køber økologiske æg. De tilsvarende andele for mælk/yoghurt er 69 pct. og for grøntsager og fjerkræ 65 pct. Det er imidlertid ikke alle økologiske føde- og drikkevarer, hvor det har stor betydning for forbrugerne, om de er danske. Mod de 74 pct. nævnt ovenfor er det blot 23 pct. som har svaret, at det har 'stor' eller 'meget stor' betydning for dem, at varen er produceret i Danmark, når de køber saft/sodavand og 20 pct. når de køber øl.

Ser man nærmere på dem, for hvem det har stor eller meget stor betydning at deres økologiske fødevarer er produceret i Danmark viser det sig, at det især er danskere over 30 år. På tværs af de forskellige typer af fødevarer er der således i gennemsnit omkring 60 pct. af deltagerene over 30 år (58 pct.-66,5 pct.), som har svaret, at det har 'stor' eller 'meget stor' betydning for dem, at fødevarer er produceret i Danmark, mens den tilsvarende andel for de 18-24 årige er 41,5 pct. og for de 25-29 årige er 39,5 pct.

Dette billede gælder i varierende grad på tværs af de forskellige fødevarer, men er særligt udtalt for smør. Blandt danskerne over 40 år har det 'stor' eller 'meget stor' betydning, at netop økologisk smør er produceret i Danmark. Konkret har 64 pct. af de 40-49 årige, 68 pct. af de 50-59 årige og 69 pct. af de 60-70 årige således svaret, at det har 'stor' eller 'meget stor' betydning for dem, at deres økologiske smør er produceret i Danmark. For den yngre del af befolkningen er dette ikke udbredt i samme grad.

Konklusion

Alt i alt viser undersøgelsen således, at størstedelen af danskerne køber økologiske fødevarer, men også at nogle gør det oftere end andre. Siden 2013 er andelen af de danskere, som aldrig køber økologiske fødevarer blevet mindre, mens andelen af de som altid køber økologiske fødevarer er uændret. Prisen spiller dog fortsat en rolle i forhold til, om danskerne vil købe mere økologi, men er især for dem i alderen 34-49 år blevet mindre vigtig over de sidste fem år. Variation, tilgængelig og friskhed har dog også noget at skulle have sagt, hvis danskerne skal købe flere økologiske fødevarer. Når danskerne køber økologisk, er det som tidligere oftest grøntsager, æg, frugt eller mælk, der købes. Danskernes vigtigste grunde til at købe økologisk er at man undgår sprøjterester i frugt og grønt, at man bidrager til øget dyrevelfærd, samt skåner miljø og drikkevand. Undersøgelsen viser også at økologi ikke bare er økologi, men at det for mange danske økologiforbrugere har stor betydning, at økologien er dansk.

Om analysen

Landbrug & Fødevarer har siden 2013 hvert år gennemført en repræsentativ undersøgelse af forbrugeres holdning til og brug af økologiske fødevarer. Den seneste undersøgelse er gennemført i maj 2017 af Norstat for Landbrug & Fødevarer blandt 1004 deltagere (505 mænd og 499 kvinder) repræsentativt udvalgt for den danske befolkning i alderen 18-70 år.



Landbrug & Fødevarer

Axeltorv 3
1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141

E info@lf.dk
W www.lf.dk

Yderligere kontakt

Christie Nielsen
Nina Preus

3339 4376 chni@lf.dk
3339 4674 npre@lf.dk